

Dopad IVDR direktivy do imunogenetiky orgánových transplantací

František Mrázek

HLA laboratoř, Ústav imunologie FN a LF UP Olomouc

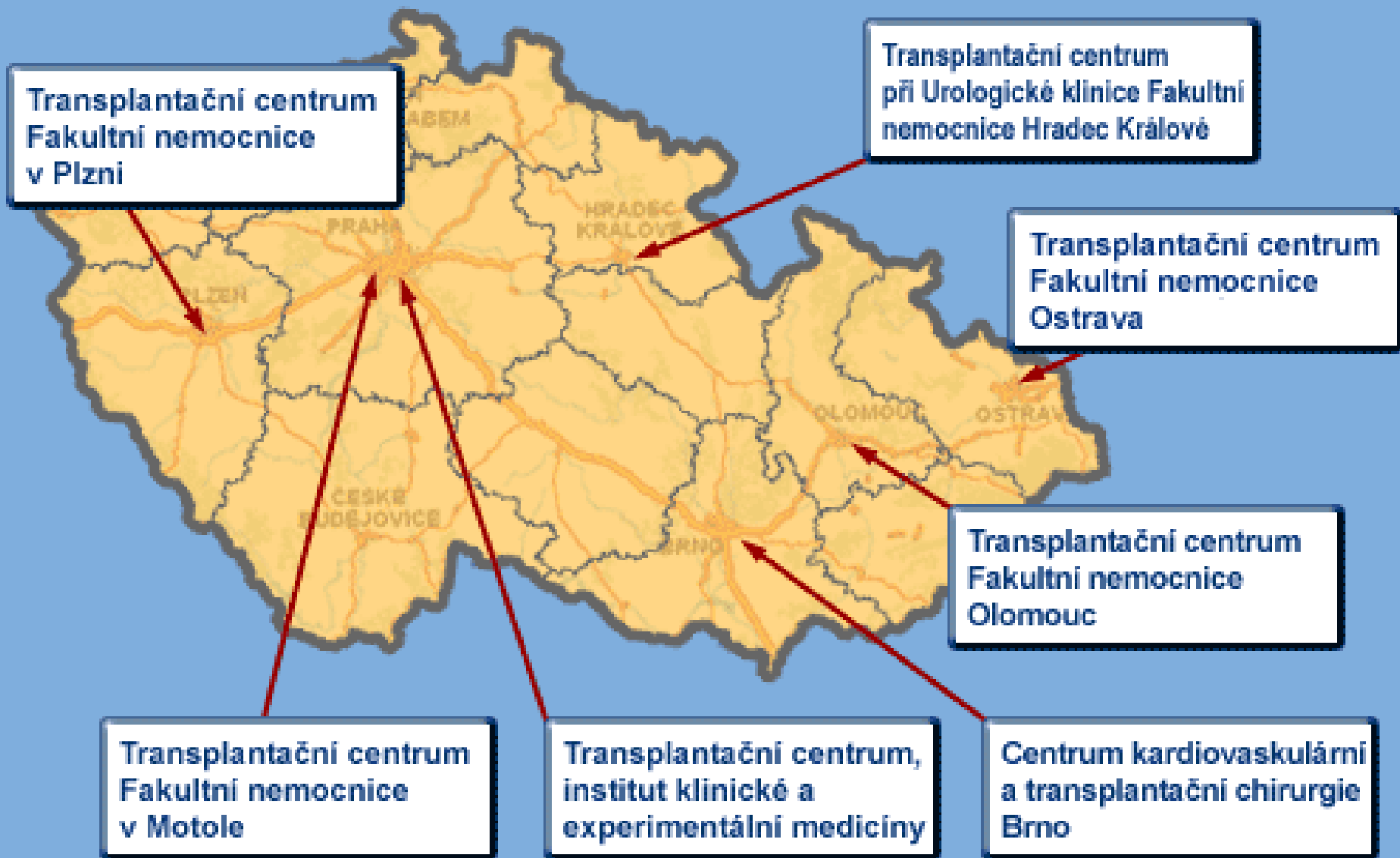

FAKULTNÍ NEMOCNICE
OLOMOUC

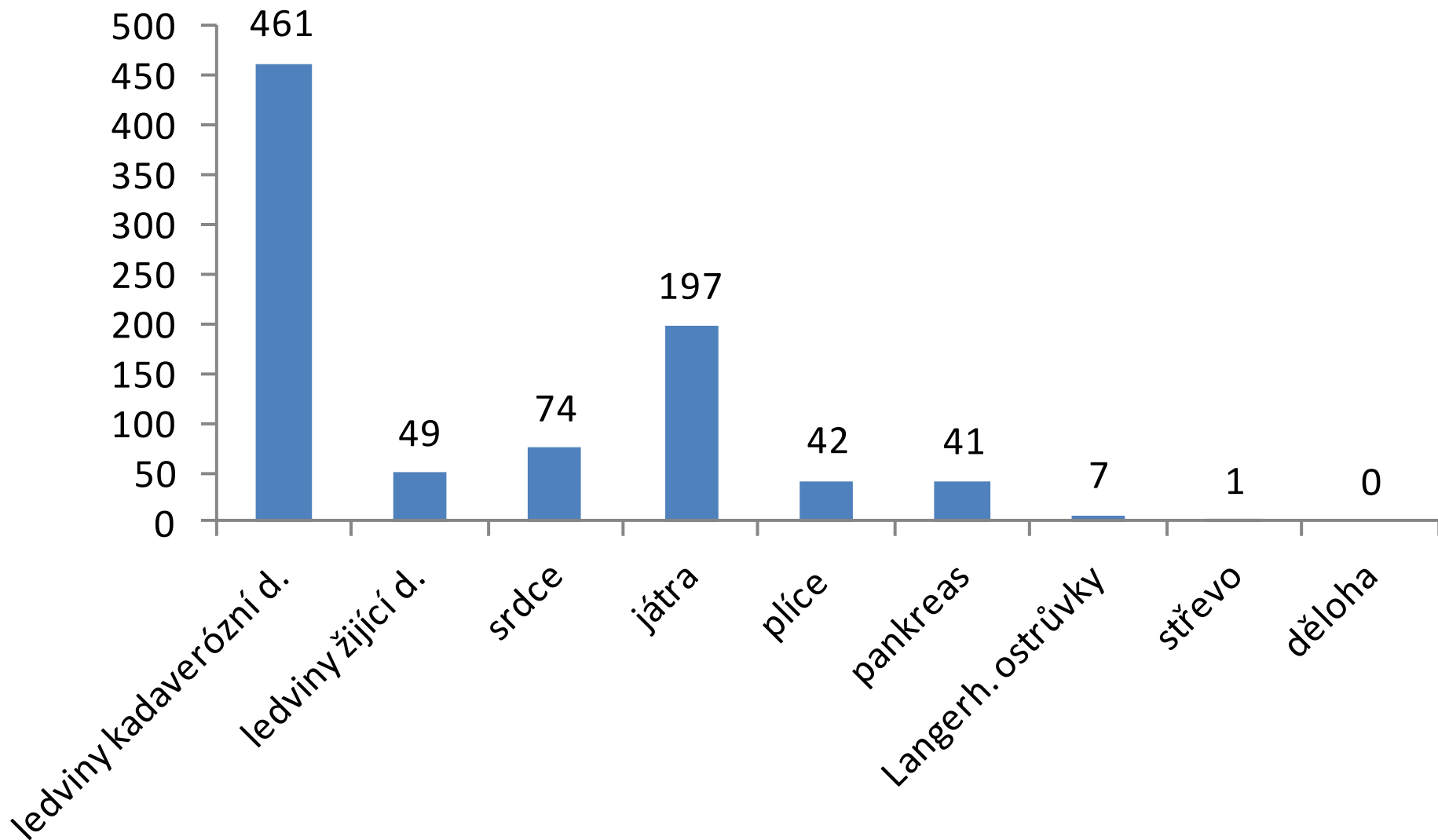

Lékařská
fakulta

Transplantace orgánů v ČR - centra

Transplantace orgánů v ČR za rok 2019

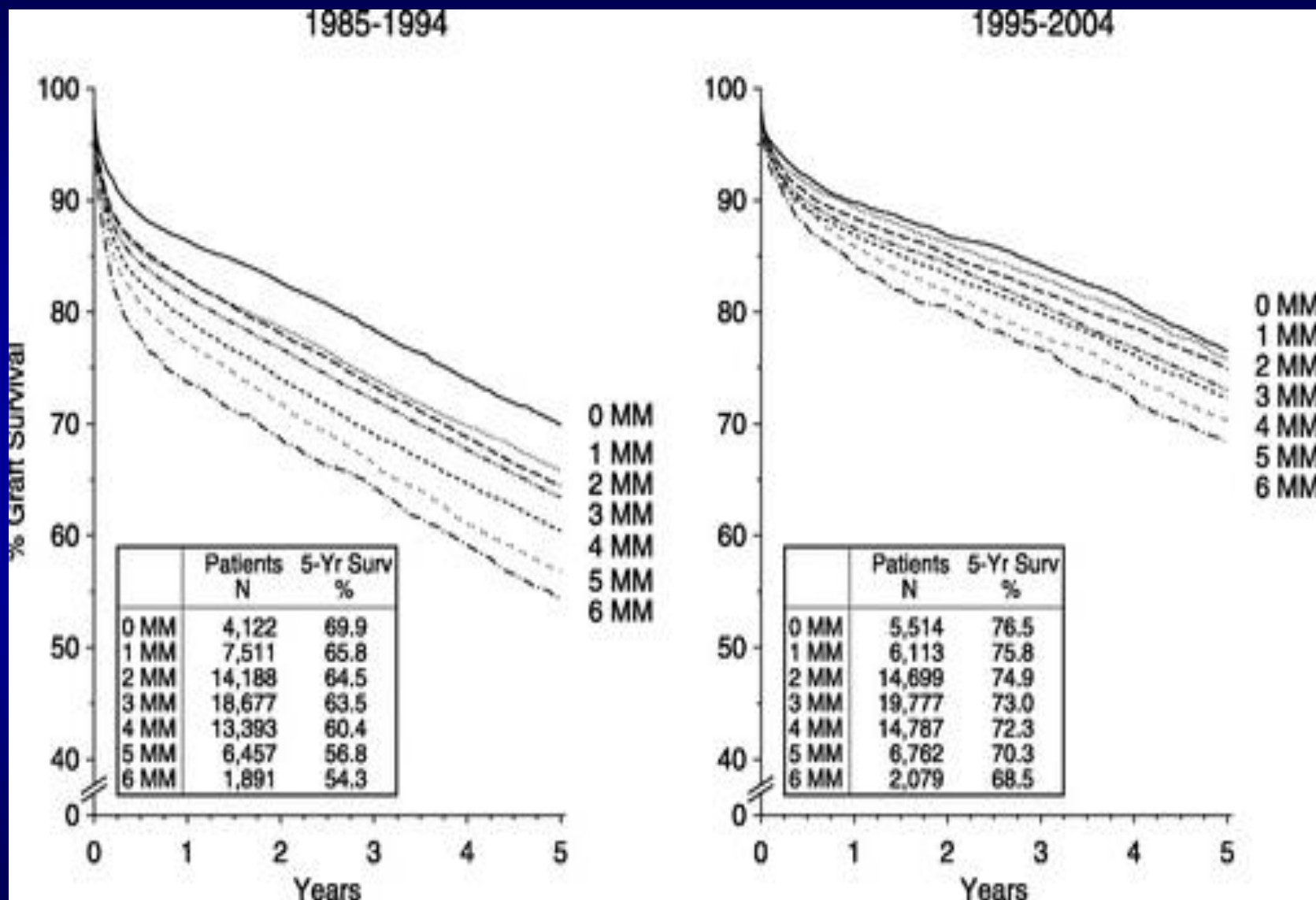

Zdroj: Koordinační středisko transplantací

Základní přístupy imunogenetického vyšetření :

- 1) Zajištění shody mezi dárce a příjemcem štěpu v histokompatibilních antigenech (HLA)**
- 2) Diagnostika alogenních (zejména anti-HLA) protilátek
- *screening, identifikace, cross-match***

HLA antigeny & transplante ledvin

HLA typizace pomocí qRT-PCR

SureTyper™ (CE-IVD) Session

Session Tools Reports Manage Help

Sample ID — 25691 | Patient ID — 25691 YY, XX [View Report](#)

Tray 1 — Plate TR051907-FIF

RESULTS

TEST	GENOTYPE	PHENOTYPE	TEST	GENOTYPE	PHENOTYPE
HLA-A	A*24 A*32	A24 A32	HLA-DRB1 auto	DRB1*01 DRB1*16	DR1 DR16
HLA-B	B*07 B*15	B7 B62	HLA-DRB345	DRB5*02	DR51
Bw		Bw6 Bw6			

[Test Info](#) Catalog # 3332C | Kit Lot # K3949 | Kit Name: LinkS_{eq} HLA ABDR | [Report Info](#)
[Alleles Info](#) Database Version: [IMGT/HLA database release version 3.39.0 - Jan 2020](#) | Considered Rare Allele If Labeled: **d, e, f or u**

One Lambda SureTyper™ 6.1.5 Copyright © 2010-2020

SureTyper Test Result Details

Hide Rare Alleles Hide Negative Assays Hide P Groups Separate P Groups

TEST RESULT FOR HLA-A

Genotype — **A*24 A*32** | Phenotype — **A24 A32**

This is a clean test result.

ALLELE GROUP	ALLELES	P GROUP	ANTIGEN
A*24	A* 24:19e	-	A9
5 common 612 rare	A* 24:02:01:01-24:02:01:02L, 24:07:01:01, 24:20:01:01, A* 24:02:01:03e-24:02:01:67e, 24:02:02d, 24:02:03Qe-24:02:135e, 24:07:01:02e-24:07:03e, 24:13:01d, 24:13:02e, 24:20:01:02e-24:21e, 24:76e	24:02P 24:07P 24:13P 24:20P 24:21P	A24
	A* 24:04d, 24:06d, 24:27e-24:28e, 24:37d, 24:43d, 24:58d, 24:78e	-	
	A* 24:23d	-	A2403
	A* 24:11Nd, 24:40Ne, 24:45Ne, 24:48Ne, 24:60Ne	-	Null
	A* 24:26d, 24:74e, 24:79e, 24:135e, 24:142e, 24:144e, 24:150e, 24:153e-24:154e, 24:172e, 24:225e-24:226e, 24:231e, 24:249e-24:251e, 24:263e-24:271e, 24:313e-24:314e, 24:347e, 24:352e-24:354e, 24:383e, 24:385e, 24:400e-24:402e, 24:417e-24:419e, 24:422e-24:423e, 24:431e, 24:436e-24:438e, 24:442e-24:443e, 24:451e, 24:454e-24:455e, 24:457e, 24:460e, 24:462e-24:466e, 24:469e-24:470e, 24:473Qe-24:474e, 24:476e-24:477e, 24:479Qe	24:02P 24:07P 24:26P 24:74P 24:135P 24:142P 24:172P 24:225P 24:226P 24:26P	-

SureTyper Tray Viewer

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24

Test — HLA-A

Group 1 — (21)

Allele 1 —

Assay 1 — (45)

Group 2 —

Allele 2 —

Assay 2 —

[Reset](#)

Recognition Sites
5' 97M-101C
3' 142I-145R

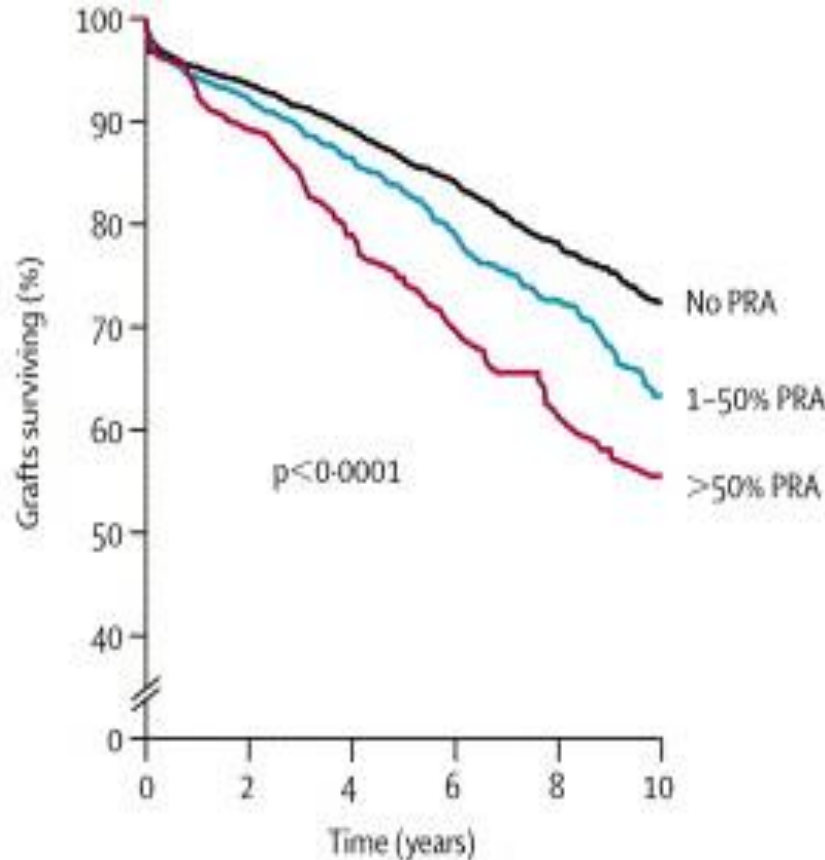
SureTyper Well Viewer

Test **Assay LSA-012.1 — Positive**

Well A18 [Force Call](#)

Recognition Sites
5' 97M-101C
3' 142I-145R

HLA aloimmunizace & transplantace ledvin

Number of
transplants

No PRA	3001	2495	1929	1418	989	687
1-50% PRA	803	647	514	362	249	158
>50% PRA	244	192	149	111	84	65

PRA – „Panel Reactive Antibodies“

Podíl (%) panelových dárců, proti kterým má pacient protilátky

cPRA – „calculated PRA“

Odhad podílu (%) jedinců v populaci, proti kterým má pacient protilátky
(dle profilu anti-HLA protilátek)

DSA – „donor-specific antibodies“

protilátky proti HLA antigenům konkrétního dárce

Vyšetření anti-HLA protilátek před transplantací

Screening – vyšetření HLA protilátek

- ✓ před zařazením na čekací listinu (WL)
- ✓ pravidelně na WL (každé 3 měsíce)
- ✓ po každé potenciální HLA imunizaci (krevní transfúze, transplantace, gravidita)

Křížová zkouška – vyšetření DSA (donor-specific antibodies)

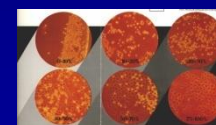
- ✓ těsně před transplantací
- ✓ inkubace séra příjemce s lymfocyty dárce (slezina, lymfat. uzlina)

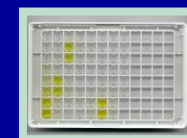
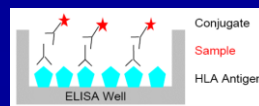
Vyšetření anti-HLA protilátek

- volba **laboratorní metody** ovlivňuje možnosti určení spektra klinicky potenciálně významných protilátek

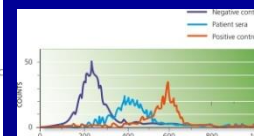
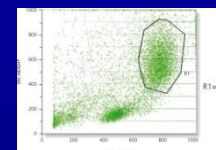
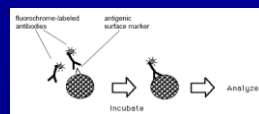
- ✓ mikrolymfocytotoxický test
(alo- x autoAb, IgG x IgM, PRA)

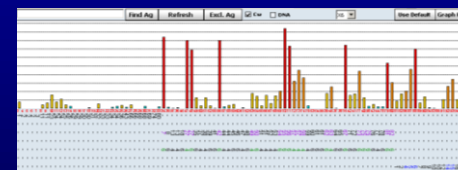
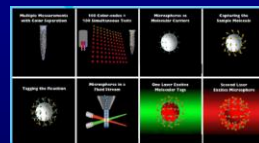
- ✓ **ELISA**
(IgG, Ab bez vazby na C')

- ✓ průtoková cytometrie
(IgG, Ab bez vazby na C')

- ✓ Luminex
(IgG, Ab bez vazby na C')

- **Předpověď rizika rejekce štěpu a individualizaci její profylaxe**
- **Monitorace protilátek po transplantaci – dg. humorální rejekce**

Mikrolymfocytotoxický test, CDC

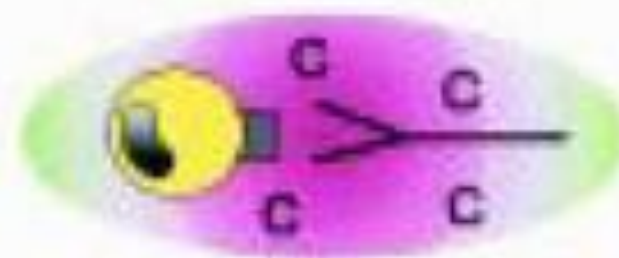
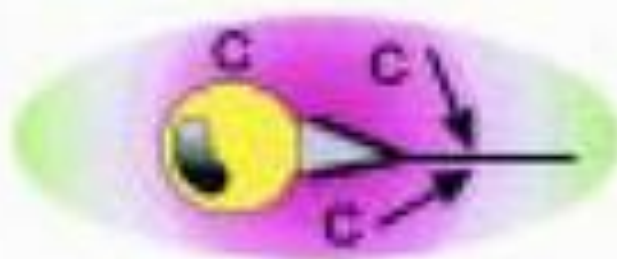
HLA antisérum
+ suspenze
lymfocytů

pozitivní reakce

negativní reakce

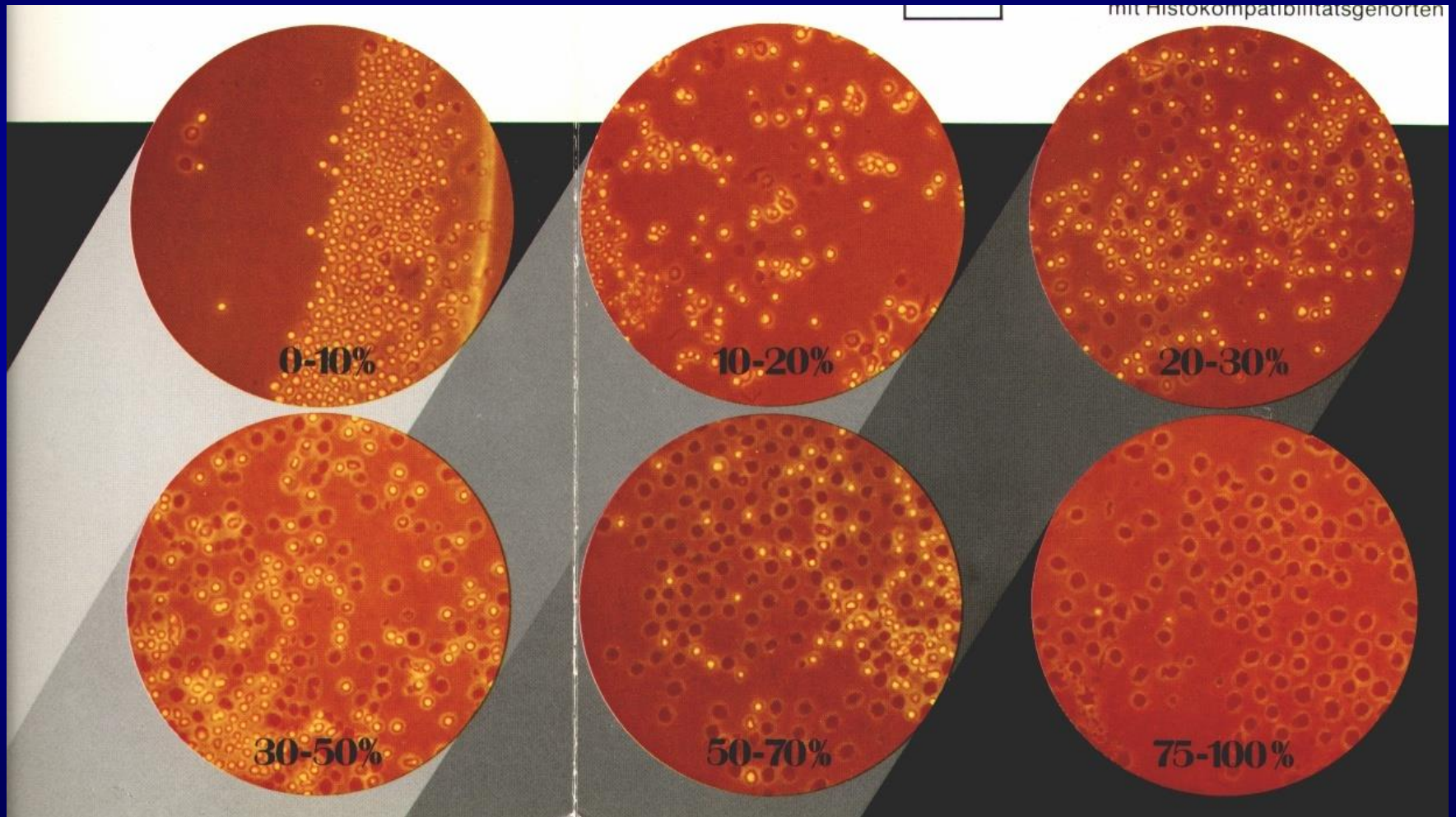
lýza závislá
na
komplementu

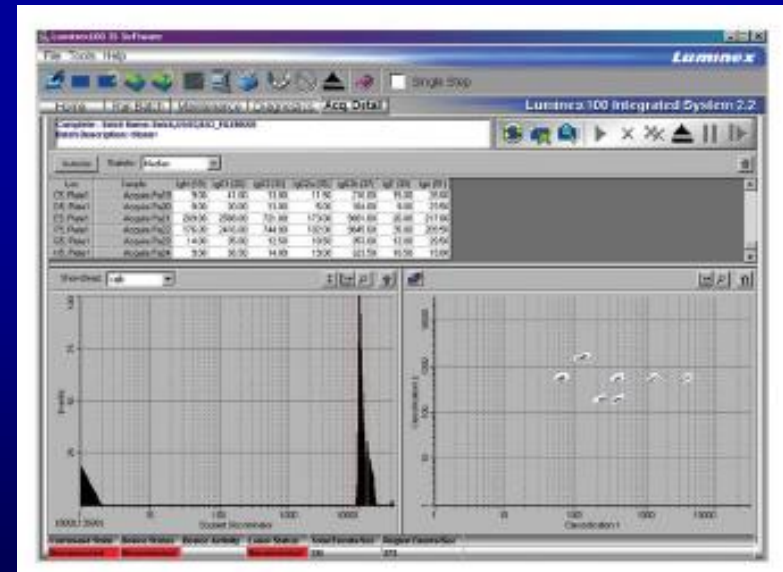
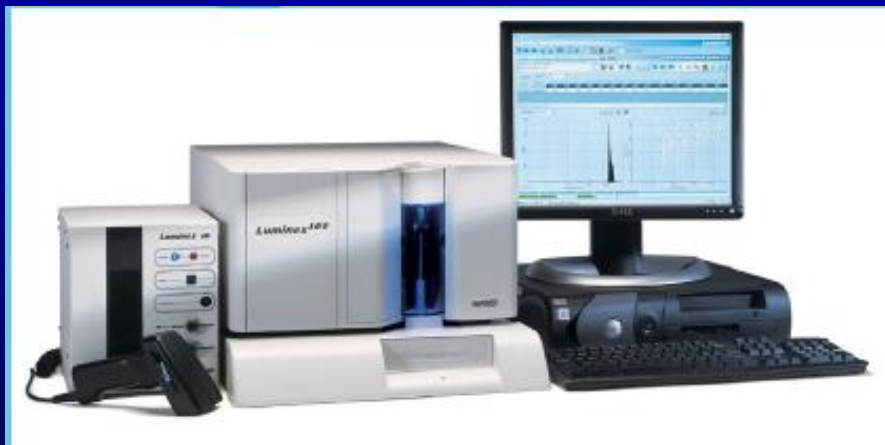
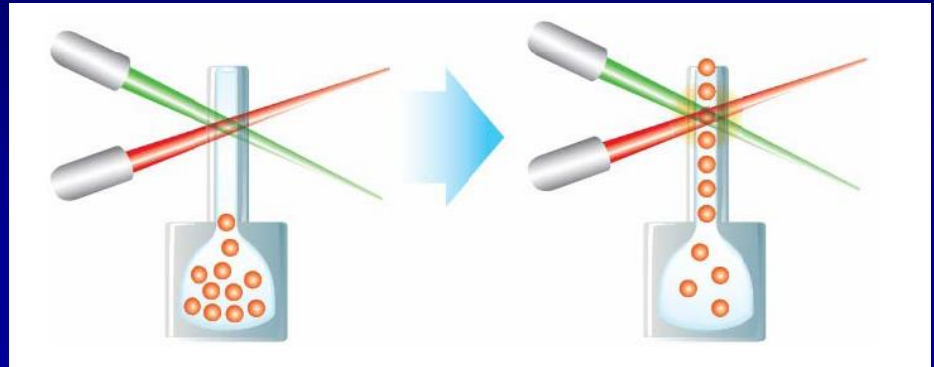
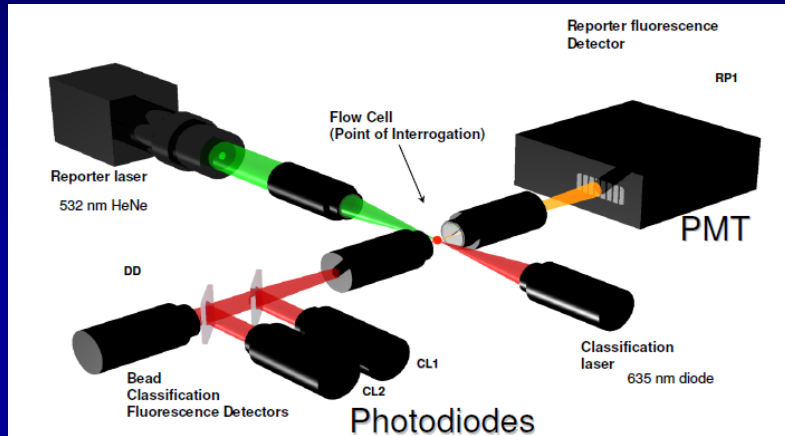
barvení vitálním
barvivem
(mikroskop)

Mikrolymfocytotoxický test, CDC

TECHNOLOGIE LUMINEX

Transplantace ledviny od zemřelého dárce

Urgentní výběr

Dárce

Příjemce

1. Imunogenetické vyšetření pacienta (čekatele):

HLA typizace

Pravidelný screening anti-HLA protilátek

2. Imunogenetické vyšetření kadaverózního dárce - statim

HLA typizace

3. Předběžný cross-match

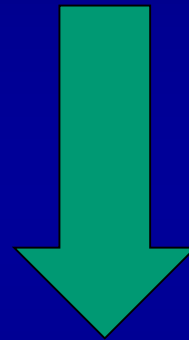
4. Virtuální cross-match

5. Finální cross-match (sérum pacienta s lymfocyty dárce)

- před vlastní transplantací

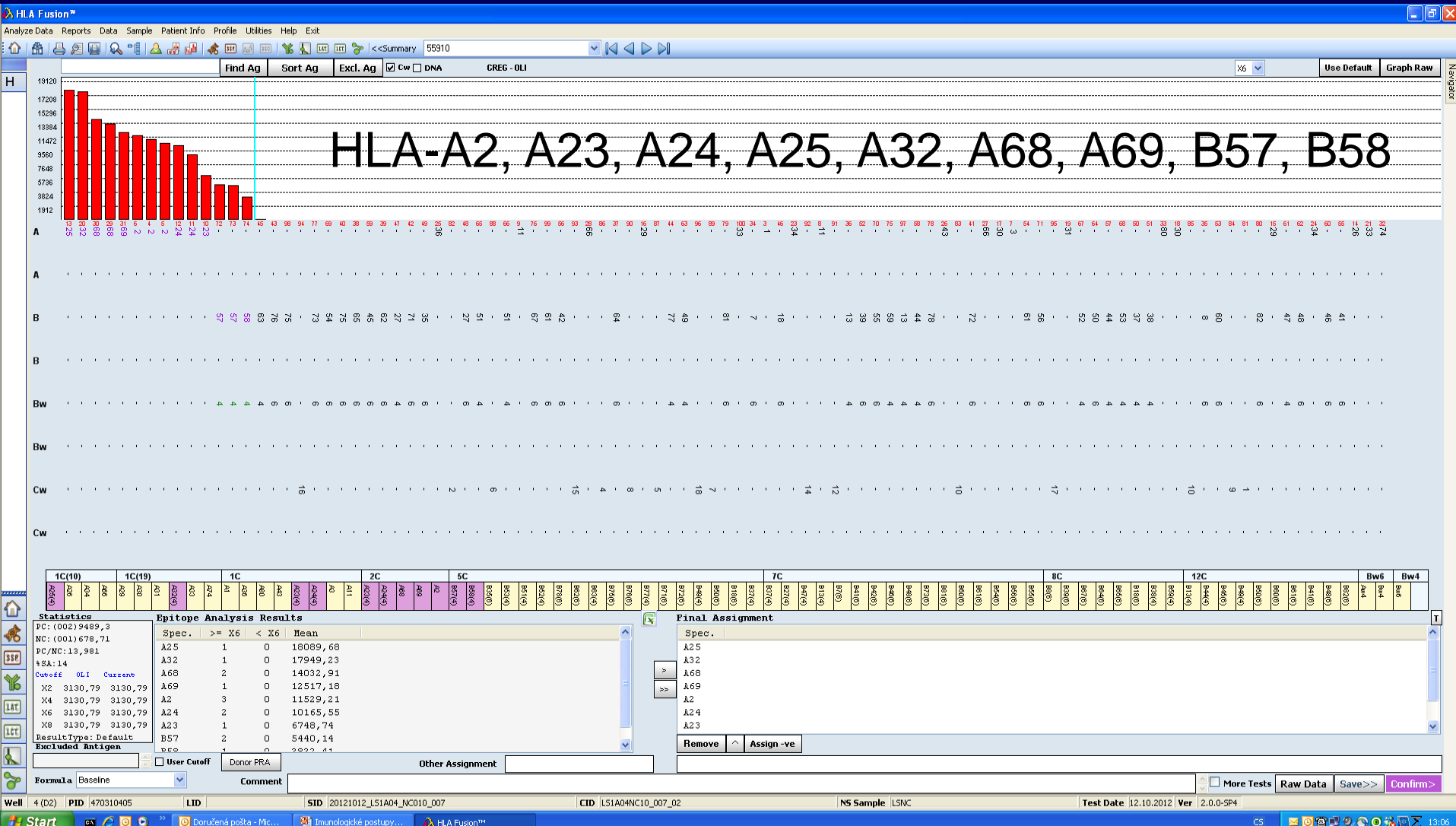
Pravidelný screening anti-HLA protilátek u pacientů

CDC (PRA) + Luminex (omezeně)

Luminex (plně) – cPRA + nepřípustné HLA antigeny

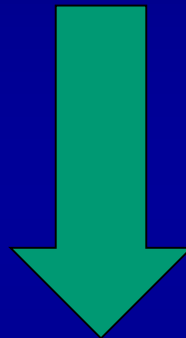
Luminex – stanovení cPRA a „nepřípustných“ HLA antigenů pro virtuální cross-match

Pacient B.A.: cPRA = 78%

HLA typizace kadaverozního dárce (statim)

HLA-A, -B, -DRB1, -DQB1
(PCR-SSP, RT-PCR)

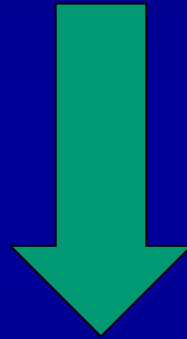

HLA-A, -B, -C, -DRB1, -DRB3, -DRB4, -DRB5,
-DQA1, -DQB1, -DPA1, -DPB1
(RT-PCR, NGS - např. Oxford Nanopore)

Předběžný cross-match

*Fyzický CDC cross-match lokálně
(séra vybraných čekatelů versus lymfocyty dárce)*

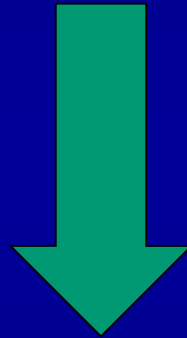
*Virtuální cross-match centrálně
(nepřípustné HLA antigeny pacienta versus HLA typizace dárce)*

Odpadá lokální virtuální cross-match !

Finální fyzický cross-match

(čerstvé sérum příjemce versus lymfocyty dárce)

CDC, (*FCXM - Flow Cytometry Cross-match*)

FCXM, (*CDC*)

Závěry

- IVDR direktiva urychluje **změny v zajištění imunogenetického vyšetření** pro orgánové transplantace (cPRA, virtuální CM)
- centrální **virtuální crossmatch** - výrazné zjednodušení a urychlení alokace ledvin (i dalších orgánů)
- benefit pro pacienty, laboratoře a celý transplantační program, ale **vyšší náklady**, počáteční znevýhodnění aloimunizovaných čekatelů
- finální fyzický **FCXM** (Flow Cytometry Cross-match) – vyšší citlivost, lepší predikce úspěšné transplantace
- **doplnění infrastruktury** (přístrojové vybavení), infromatických nástrojů, zavedení (rozšíření) metodik – přechodné období

Poděkování

IKEM Praha

Antonij Slavčev

Matěj Röder

Šárka Valhová

a další

FN Plzeň

Tomáš Vlas

FN Olomouc

HLA laboratoř IMUNO FNOL

Transplantační centrum FNOL

III. Interní klinika FNOL - nefrologie

